

Pennisetum setaceum

Synonyma: *Cenchrus setaceus*

České jméno: dochan setý, lidově fontánová tráva

Anglické jméno: fountain grass

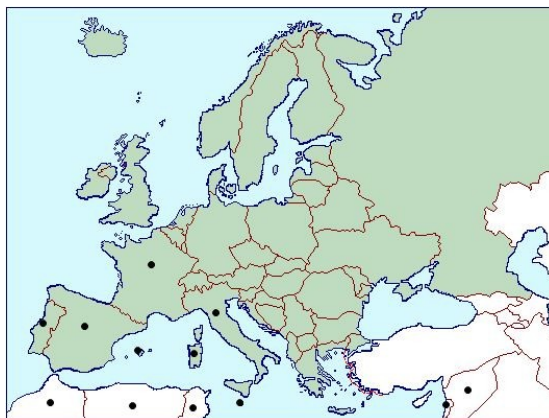
Čeleď: *Poaceae*

Obr. 1 Porost dochanu. Foto: John Tann

Původ: Severní Afrika a západní Asie.

Sekundární rozšíření: Na poč. 20. stol. introdukován na Havajské ostrovy, ve 30. letech do Kalifornie a Arizony v USA a také do Austrálie. Nový Zéland hlásí výskyt této rostliny od roku 1982. Též zavlečen do Jižní Afriky, za invazní je považován v Namibii a Jihoafrické republice. V Evropě byla introdukována na Kanárské ostrovy, do Španělska a Itálie (Sicílie – 40. léta 20. stol.).

● Plošné rozšíření ● Lokální rozšíření ● Přítomen (bez bližších inf.) ● Ojedinelý výskyt

Obr. 2 Dochan setý v Evropě (www.cabi.org)

Rozšíření v ČR: Ve volné přírodě se nevyskytuje, nepřezimuje.

Cesty zavlečení: Pěstována jako okrasná tráva, i v různých barevných kultivarech (např. „Rubrum“, „Sky Rocket“, „Summer Samba“, „Fireworks“). Za vhodných podmínek se může dále šířit semeny, zejména podél dopravních komunikací.

Obr. 3 Kultivar „Fireworks“

Popis: Jde o vytrvalou, hustě trsnatou travinu, která dorůstá délky 40 – 130 cm. Stébla jsou nevětvená, sivé dvouřadé listy jsou až 40 cm dlouhé a zhruba 3 mm široké, střední žilka je výrazně ztlustlá. Květenstvím je lichoklas válcovitého tvaru a délky 6 – 30 cm. Bývá složen z 1 přisedlého a 0-2 stopkatých dvoukvětých klásků (dolní květ je samčí nebo sterilní, horní oboupohlavný), z báze klásků vyrůstají 1,5 – 4 cm dlouhé bělavé pýřité štětinovité chlupy. Klásky jsou kopinaté, 5–7 mm dlouhé, bočně smáčknuté, na hřbetě oblé, chlupaté, dolní pleva je nejvýš 2 mm dlouhá (může být zakrnělá), horní pleva je 2–4 mm dlouhá. Pluchy dosahují vrcholu klásku. Květenství bývají často svěšena. Plodem je obilka, která dorůstá délky zhruba 1,5 mm.

Optimální jsou pro tuto rostlinu suché a teplé oblasti subtropů a mediteránního pásu. Osidluje kamenité svahy až do výšky 3000 m. Výborně obrůstá po požárech. V místech zavlečení preferuje lokality podél komunikací a člověkem narušená stanoviště.

Obr. 4 Detail klasu s chmýrnatými květ. stopkami.. Foto: Kim Starr.

Obr. 5 Trs dochanu setého. Foto: Kim Starr

Riziko: Agresivní druh, který může za vhodných podmínek vytvářet monokulturní porosty a potlačovat tak původní vegetaci. Výborně snáší sucho, jde o C₄ rostlinu, na suchých a slunných stanovištích má konkurenční výhodu před C₃ rostlinami.

Možnosti záměny: Nejpodobnější jsou jiné druhy téhož rodu, konkrétně *Pennisetum villosum* (má kratší a bělavé květenství) a *P. advena* (zřídka tvoří semena, má širší listy a úzkou střední žilku na nich). Vzhledově podobný je i africký ostrokvět *Cenchrus ciliaris*, který má větvená stébla a kratší klasy. Uvedené druhy se u nás nevyskytují. Jako okrasná tráva se v ČR prodává dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides*), nazývaný též vousatec nebo penisetum, v několika kultivarech („Hameln“, „Moudry“). Ten je o něco menší (do 100 cm), má trochu širší listy a květenství zůstávají vzpřímena. Při detailním pohledu je vřetenou klasu oválného průřezu (u *P. setaceum* hranaté) a květní stopky jsou lysé, oproti chmýřnatým u *P. setaceum*. Další u nás užívanou okrasnou trávou je ozdobnice čínská (*Miscanthus sinensis*), která vykazuje podobný habitus v nekvetoucím stavu, ve fázi kvetení jsou tyto druhy nezaměnitelné.

Obr. 6 Ozdobnice čínská. Foto: Tomáš Görner

Obr. 7 *Pennisetum alopecuroides*. Foto: John Hilty

Likvidace: Mechanicky vyrýpnutím trsů či alespoň odseknutím klasů, aby se zamezilo tvorbě semen. V našich podmínkách rostlinu zatím spolehlivě ničí zimní mrazy. V chemické likvidaci jsou zkušenosti s fluazifopem (Reglone), glyfosátem (Roundup) či quizalofopem (Pantera).

Zdroje:

<http://botany.cz/cs/pennisetum-setaceum/>

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/116202>

https://www.eppo.int/INVASIVE_PLANTS/iap_list/Pennisetum_setaceum.htm

https://www.fs.usda.gov/Internet/FSE_DOCUMENTS/stelprdb5410113.pdf

Obr. 1: John Tann: Fountain Grass, growing as an ornamental on a roadside. Como NSW Australia [4.9.2017]

Dostupné na: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fountain_Grass_on_roadside_\(8651368573\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fountain_Grass_on_roadside_(8651368573).jpg)

Obr. 3: <https://www.santarosagardens.com/Pennisetum-p/pen-fire.htm>

Obr. 4: Forest & Kim Starr: Pennisetum setaceum (seed head). Location: Maui, Kahului [4.9.2017] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_011121-0013_Pennisetum_setaceum.jpg

Obr. 5: Forest & Kim Starr: Pennisetum setaceum (habit). Location: Kahoolawe, Lua Kealialalo [4.9.2017]

Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_040217-0077_Pennisetum_setaceum.jpg

Obr. 7: John Hilty [4.9.2017] Dostupné na:

http://www.illinoiswildflowers.info/grasses/plants/fountain_grass.html

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 4. 9. 2017